

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА
(культура мови, практична стилістика)”
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено кандидатом філологічних наук, професором кафедри української мови та літератури *С. П. Касьяновою*

Затверджено на засіданні кафедри української мови та літератури (протокол № 8 від 28.08.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Касьянова С. П. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)”. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 35 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська мова — національне надбання народу, який творить своє буття відповідно до власної історико-культурної ідентичності. Розвиток українського суспільства безпосередньо залежить від розвитку мови, тому вона повинна охоронятися та підтримуватися державою. Одна із складових державної політики має бути спрямована на забезпечення оптимального функціонування української мови в усіх сферах життя українського суспільства, їх подальший розвиток та взаємодію. Українська мова є важливим чинником зміцнення державності, забезпечення культурного та економічного розвитку нашої країни.

Мова виконує мислетворчу функцію, тому кожен соціально активний громадянин мислить і говорить національною мовою. Відомо, що думання відбувається у формі тієї мови, якою мовець найкраще володіє, тобто рідної. Тож сам процес мислення має національну специфіку, яка зумовлена національним характером. Вивчення дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)” передбачає не тільки опрацювання навчального матеріалу під час аудиторних занять, а й створення умов для самостійного вивчення мови і формування культури усного та писемного мовлення. Це завдання покладено в основу розробки методичних рекомендацій щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)”.

Методичні рекомендації укладено з урахуванням вимог до запровадження кредитно-модульної системи. Кожен студент може ознайомитися з тематичним планом дисципліни, з’ясувати обсяг засвоєного матеріалу та систематизувати процес самостійного оволодіння культурою мови, розвивати уміння та навички практичної стилістики. У методичних рекомендаціях взято до уваги, що студенти вибрали спеціальність перекладача, а тому передбачено різні види завдань. В Україні білінгвізм — використання російської та української мови — зустрічається дуже часто. Але володіння двома мовами потребує відповідного користування ними, на практиці ж спостерігається змішана мова, яку в побуті називають суржи́ком. Дотримання культури українського мовлення є не тільки обов’язком громадян, а й свідченням розвиненого інтелекту людини, її вихованості. Культура мовлення має велике соціальне значення: вона забезпечує успіш-

ність спілкування людей, сприяє підвищенню загальної культури як окремої людини, так і суспільства в цілому. Тому студенти повинні не тільки вивчати мову як систему знань, а й дбати про свою мовну культуру.

Виконання студентом завдань для самостійної роботи з дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)” дасть змогу підготуватися до запланованої форми контролю — заліку, беручи до уваги елементи поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Програму до заліку подано у методичних рекомендаціях щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)”.

Дбаючи про престиж майбутньої професії, студенти мають можливість врахувати дуже важливий чинник — володіння сучасною українською мовою (культурою мови та практичною стилістикою).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
**“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА (КУЛЬТУРА МОВИ,
ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА)”**

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	<p>Змістовий модуль I. Культура мови та функції мовних засобів у текстах</p> <p>1 Культура мови як наука</p> <p>2 Складові мовленнєвої компетенції</p> <p>3 Професійна мовленнєва комунікація перекладача</p> <p>4 Літературні норми загальнонаціональної мови</p> <p>5 Стилiстична диференціяція мови</p> <p>6 Структурні та лексико-семантичні ознаки макростилю і підстилю</p> <p>7 Функції стилістично-нейтральних і маркованих елементів сучасної української літературної мови</p>

1	2
	Змістовий модуль II. Практична стилістика
8	Науковий стиль
9	Офіційно-діловий стиль
10	Публіцистичний стиль
11	Стиль художньої літератури
12	Розмовний стиль
13	Лексичні засоби української мови та їх використання
14	Стилістичні особливості вживання іменників
15	Прикметник, прикметникові форми
16	Варіантність форм займенників
17	Вживання числівників
18	Дієслово та дієслівні форми
19	Стилістичні функції службових частин мови
20	Стилістичні особливості синтаксичних конструкцій
Разом годин: 162	

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни

“СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА (КУЛЬТУРА МОВИ, ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА)”

Вхідний контроль: диктант з творчим завданням.

**Змістовий модуль I. Культура мови та функції мовних засобів
у текстах**

Тема 1. Культура мови як наука

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Українська мова як форма вираження ментальності етносу.
2. Державні нормативні акти, які регулюють статус української мови.

3. Видатні представники культури про красу, виразність, багатство української мови.
4. Зв'язок між культурою мови та культурою мовлення.
5. Чинники, що впливають на формування культури мовлення.

Позааудиторна самостійна робота

Тема рефератів

1. Роль мови у процесі формування української нації.
2. Місце української мови в сучасних суспільних процесах держави.
3. Необхідність функціонування української мови в усіх сферах життя нації.
4. Формування тезаурусу мовної особистості.

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *права рука*: частина тіла, найближчий помічник, нижня кінцівка.
2. Підкресліть неправильно утворений прикметник: солодший, м'ясніший, гіркіший.
3. Поясніть значення слів або дайте український відповідник: дебати, анонс, фойє, флешка.

Література: основна [3; 13; 22];
додаткова [2; 4]

Тема 2. Складові мовленнєвої компетенції

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Залежність лексико-семантичного складу мовлення від умов спілкування.
2. Усна і письмова форми української мови.
3. Поняття про варіативність форм мовленнєвої комунікації.
4. Загальні та специфічні ситуації спілкування.
5. Лексична, граматична, семантична, фонологічна, орфографічна, орфоепічна, пунктуаційна компетенція.

Позааудиторна самостійна робота

Теми рефератів

1. Функції мови у суспільстві: комунікативна, номінативна, мислетворча, пізнавальна, експресивна, естетична, культурологічна.
2. Мовно-виражальні можливості української мови.
3. Типи мовних норм.

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *мороз іде поза спиною*: холодно, страшно, тривожно, морозно.
2. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: ніби/то, раз/у/раз, віч/на/віч.
3. Поставте в реченні розділові знаки, де потрібно:

Для когось ліс це гриби для когось суніці чорниці чи ожина для городян переважно місце відпочинку з неодмінними шашликами і печеною в золі картоплею хтось бере рушницю і йде в ліси полювати зайця а то й кабана а для лісників гаї діброви та березняки це щоденна рутинна робота (З газети).

Література: основна [4; 18; 21];
додаткова [2; 5]

Тема 3. Професійна мовленнєва комунікація перекладача

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Український мовленнєвий етикет.
2. Висока, нейтральна, звичайна, фамільярна тональності спілкування.
3. Комунікативні засоби формування позитивного емоційного сприйняття.
4. Пошук, вибір та аналіз інформації профільного спрямування.

Позааудиторна самостійна робота

Теми рефератів

1. Вимова і милозвучність сучасної української мови.

2. Словесний і логічний наголоси в сучасній українській мові.
3. Чергування **у-в, з-із-зі, і-й-та**, протетичні приголосні, дієслівні постфікси та їх роль у текстах друкованих засобів масової інформації.
4. Поняття про культуру української мови.

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *як сніг на голову*: вперше, холодно, зненацька, швидко.
2. Підкресліть неправильно утворений прикметник: наймудріший, синіший, більш вищий.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*е, и* чи *і*): пр...чепити, пр...завзятий, пр...звище.
4. Провідмініяйте іменник:
Н. можливість
Р.
Д.
З.
О.
М.

Література: основна [5; 12; 19];
додаткова [3; 7]

Тема 4. Літературні норми загальнонаціональної мови

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Ознаки мовної норми: традиційність, гнучка стабільність, варіативність, обов'язковість.
2. Орфоепічні норми сучасної української мови.
3. Акцентуаційні норми сучасної української мови.
4. Лексична та фразеологічні норми сучасної української мови.
5. Морфологічні норми сучасної української мови.
6. Синтаксичні норми сучасної української мови.
7. Стилістичні норми сучасної української мови.

Позааудиторна самостійна робота

Теми рефератів

1. Індивідуально-авторські неологізми в українській поезії початку ХХІ століття.
2. Історичний характер загальномовної норми.
3. Дотримання літературних норм у процесі самопрезентації особистості.

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *теревені правити*: голосно розмовляти, вигадувати нісенітницю, хитрувати, виправляти помилки.
2. Провідмініяйте словосполучення:
Н. кільканадцять осіб
Р.
Д.
З.
О.
М.
3. Поясніть значення слів або дайте український відповідник: аматор, декламація, анархізм, імперативний мандат.

Література: основна [3; 22];
додаткова [2; 8]

Тема 5. Стилістична диференціація мови

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Вплив мовних і позамовних чинників на формування стилю.
2. Функції мовних засобів у конкретних текстах.
3. Функціональні стилі сучасної української мови: науковий, публіцистичний, офіційно-діловий, розмовний, стиль художньої літератури.
4. Взаємодія елементів різних функціональних стилів.
5. Сфери поширення функціональних стилів.

Позааудиторна самостійна робота

Теми рефератів

1. Вживання власне українських слів.
2. Чистота української мови.
3. Способи словотвору.
4. Культура вживання категорій роду та числа іменників.
5. Особливості творення ступенів порівняння прикметників.
6. Правила написання числівників.
7. Правила творення окремих форм дієслів.
8. Нейтральна та експресивно забарвлена лексика.
9. Явище синонімії, слова-синоніми, антоніми, пароніми. Складні випадки слововживання.

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *байдики бити*: бити склян-ки, ледарювати, ламати іграшки.
2. Підкресліть неправильно утворений прикметник: якнайшир-ший, самий широкий, найширший.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*e, u* чи *i*): пр...шити, пр...веселий, пр... скіпливий.
4. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: немов/би, ясно/блакитний, на/при/кінці.
5. Провідмініяйте словосполучення:
Н. одинадцятро курчат
Р.
Д.
З.
О.
М.
6. Пояснити значення слів або дайте український відповідник: ін'єкція, трафарет, імпонувати.
7. Поставте в реченнях розділові знаки, де потрібно:

І здавалось йому що попав він в інший світ у чудний і невідомий храм і в тихім радіснім спокої спочивала душа його (*М. Івченко*).

Із вирію летять курличучи ключі (*М. Зеров*).

Література: основна [13; 15];
додаткова [1; 6]

**Тема 6. Структурні та лексико-семантичні ознаки
макростилю і підстилю**

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Критерії визначення макростилю.
2. Поняття підстилю як складової системи стилю.
3. Жанр — конкретна форма організації матеріалу функціонального стилю.
4. Відображення призначення.

Позааудиторна самостійна робота

Теми рефератів

1. Принципи українського правопису.
2. Правопис префіксів і суфіксів.
3. Правопис складних іменників і прикметників.
4. Правопис **і** та **и** в іншомовних словах.
5. Правопис власних назв. Вживання великої літери.
6. Особливості відмінювання в українській мові.
7. Вживання м'якого знака, апострофа.
8. Правила подвоєння приголосних в українській мові.

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *глек розбити*: побити посуд, посваритися, порізатися.
2. Підкресліть правильно утворений прикметник: найбільш малий, найменший, самий менший.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*е, и* чи *і*): пр...свиснути, пр...глядатися, пр...рва.
4. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: все/таки, у/разі, що/до.
5. Провідмініяйте словосполучення:
Н. вісімдесят восьмий рік
Р.
Д.
З.
О.
М.

6. Пояснити значення слів або дати український відповідник: універсальний, гарнітура, реконструкція.
7. Поставте в реченнях розділові знаки, де потрібно:

Кажіть коротко і ясно добивайтесь лаконічності вислову і вас кожен школяр зрозуміє (*В. Сухомлинський*).

Задуми оповідань виникали як правило під час поїздок під час зустрічей з людьми тобто джерелом цих задумів було саме життя (*І. Семенчук*).

Література: основна [4; 17; 12];
додаткова [3; 5]

Тема 7. Функції стилістично-нейтральних і маркованих елементів сучасної української літературної мови

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Правила керування іменників, прикметників, дієслів.
2. Вираження смислових зв'язків у простому реченні.
3. Узгодження підмета з присудком.
4. Правила вживання однорідних членів речення.
5. Типи складних речень.
6. Звертання, вставні конструкції у реченнях.
7. Розділові знаки у складному реченні.
8. Ускладнені синтаксичні конструкції.

Позааудиторна самостійна робота

Вправи

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *піймати облизня*: зазнати невдачі, зголодніти, отримати нагороду.
2. Підкресліть правильно утворений прикметник: найрівніший, більш рівніший, рівніший, самий рівний.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*е, и* чи *і*): пр...ярок, пр...любий, пр...важний.
4. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: при/чому, сяк/так, за/те.
5. Провідмініяйте словосполучення:

Н. одна друга

Р.

Д.

З.

О.

М.

6. Пояснити значення слів або дати український відповідник: мінімум, експозиція, диктатура.

7. Поставте в реченнях розділові знаки, де потрібно:

Нам з тобою видно по дорозі бо йшли й нікуди не прийшли (*Л. Костенко*).

Здалось примарилось мені наче ти печальною ходою десь пройшла у білому вбранні (*В. Сосюра*).

Література: основна [9; 10; 24];
додаткова [4; 5]

Рубіжний (модульний) контроль знань студентів

Змістовий модуль І. Культура мови та функції мовних засобів у текстах

1. Диктант.
2. Охарактеризуйте функції української мови у суспільстві.
3. Проставте наголоси у наведених словах.

Лавровий, Лаврський, ділянка, дільниця, голічерева, впоперек, вітровий, вітряний, військовий, ярмарок, банковий, банківський, аркуш, писемність, письменство, півтора, півтори.

Змістовий модуль ІІ. Практична стилістика

Тема 8. Науковий стиль

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Вживання мовних засобів.
2. Науковий стиль: культура використання синтаксичних засобів.
3. Особливості функціонування конструкцій.
4. Інтонаційна, лексична та синтаксична складові культури розмовного стилю.

Позааудиторна самостійна робота

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *підбивати клинці*: доточувати спідницю, ремонтувати щось, залицятися.
2. Підкресліть неправильно утворений прикметник: сумніший, залізніший, працюючий.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*е, и* чи *і*): пр...йти, пр...гасити, пр...злий.
4. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: з/посеред, тоб/то, при/цьому
5. Провідмініайте словосполучення:
Н. дві третини
Р.
Д.
З.
О.
М.
6. Пояснити значення слів або дати український відповідник: концентрат, депресія.
7. Поставте в реченнях розділові знаки, де потрібно:
Приємно коли яблуко про яке думали що кисле виявляється солодким (О. Довженко).
Вигострю виточу зброю іскристу скільки достане снаги мені й хисту (Леся Українка).

Література: основна [1; 23; 24];
додаткова [1; 3]

Тема 9. Офіційно-діловий стиль

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Поняття етики у діловому спілкуванні.
2. Особливості писемного професійного спілкування.
3. Класифікація документів.
4. Правила оформлення прямої мови, цитати.

Позааудиторна самостійна робота

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *тримати камінь за пащу*: приховувати злобу, хитрувати, думати про будівництво.

2. Підкресліть правильно утворений прикметник: зеленіший, більш зелений, самий зелений.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*e, u* чи *i*): пр...браний, пр...рва, пр...стол.
4. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: аби/як, дарма/що, по/людськи.
5. Провідмініяйте словосполучення:
Н. два мільйони
Р.
Д.
З.
О.
М.
6. Пояснити значення слів або дати український відповідник: інтервал, диктор, девіз.
7. Поставте в реченні розділові знаки, де потрібно:

Вона плакала як мала дитина і не зводила очей з того місця де стояв на морі човен доки одразу вияснилось доки перестав вітер неначе втік з моря на степи щоб нагулятись ще на степах досхочу на роздоллі (*І. Нечуй-Левицький*).

Література: основна [6; 22];
додаткова [5; 10]

Тема 10. Публіцистичний стиль

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Структурно-мовні особливості публіцистичного стилю.
2. Поняття ораторської майстерності.
3. Основні роди й види (жанри) красномовства.
4. Особливості професійної риторики.
5. Мовленнева культура особистості й ораторська майстерність.

Позааудиторна самостійна робота

1. За допомогою тлумачного словника дайте семантичну характеристику слів: консенсус, коаліція, валідний.
2. Поставте наголоси у наведених нижче словах і словосполученнях: громадський, діалог, три лікарі, новий параграф.

3. Від наведених дієслів утворіть усі можливі форми дієприкметників: узгоджувати, обирати, обрати.
4. Відредагуйте текст.

Зараз в усім світі усе більше поширення знаходить самі різноманітні тести. Вони застосовуються в області керівництва, у промисловості, в армії, для добору і визначення професійної орієнтації. У той же час ще для дуже багатьох природа тестів залишається досить таємницею. Їм ніде задовольнити свою допитливість: адже звичайно тести доступні лише професійним психологам. Наявний електронний збірник психологічних тестів, покликаний заповнити і цей пробіл.

Пропонований розділ познайомить Вас з характером тестів, використовуваних у психології, допоможе одержати представлення про завдання, що складають психологічні тести. Утім, я сподіваюся, що інформація надана тут доставить Вам розвагу, а також приємний відпочинок.

5. Перекладіть словосполучення українською мовою: зримые результаты, повестка дня, сдружившиеся путешественники.
6. Провідмініяйте словосполучення:
Н. громадський паспорт
Р.
Д.
З.
О.
М.
7. Доберіть синоніми до поданих слів: правильний, узгодити, створити.

Література: основна [4; 18; 20];
додаткова [6; 7]

Тема 11. Стиль художньої літератури

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Функціональна спрямованість стилю художньої літератури.
2. Використання загальномовних норм у текстах художнього стилю.

3. Особливості використання елементів різних стилів у текстах художнього стилю.
4. Засоби творення індивідуального стилю автора.

Позааудиторна самостійна робота

1. Підкресліть синонім до фразеологізму *взятися за розум*: стати розважливим, засоромитися, насупитися.
2. Утворіть форму родового відмінника множини від іменників: житло, плаття, городяни.
3. Поставте на місці пропущених літер потрібні (*е, и чи і*): пр...веселий, пр...красити, пр...йом.
4. Підкресліть слово, яке треба написати через дефіс: казна/де, немов/би/то, в/подовж.
5. Провідмінійте словосполучення:
Н. усі розваги
Р.
Д.
З.
О.
М.
6. Пояснити значення слів або дати український відповідник: корективи, мундштук, шедевр.
7. Поставте в реченнях розділові знаки, де потрібно:
Хто волю хоче вбити загине (*Д. Павличко*).
Вже пахло морем ось-ось воно мало з'явитися із-за обрію (*О. Гончар*).

Література: основна [3; 13; 22];
додаткова [2; 4]

Тема 12. Розмовний стиль

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Охарактеризувати сферу застосування розмовного стилю.
2. Особливості використання лексичних засобів у розмовному стилі.
3. Синтаксичні особливості розмовного стилю.

Позааудиторна самостійна робота

1. Проаналізуйте уривок з тексту. Поясніть морфолого-синтаксичні особливості.

Я режисерка. Знімаю непагано кіно. Це я так думаю. Фани кажуть, воно ох..., заздрісники — що в мене таланту кіт напкакав. Не знаю, який то був кіт. Можливо, морський котик. Чи просто кит. І цей наплакав так нормально, перейматися добродіям не варто.

— Ваше актуальне кохання, якщо можна таке запитати... Чи надихає воно Вас? — це хтось із добрих журналісток.

— Одне з ваших останніх або всі вкупі! — верещить голос — також добрий — із презентаційної публіки.

Ах так, забула сказати. То якраз презентація мого нового кіна “Перламутрове Порно”***

— Моє останнє, гм, кохання... — починаю я із запитальною інтонацією, вдивляючись у залу. Там десь має глипати очима об’єкт моєї нереалізованої педофілії. Агов, ти де? А, все. Бачу. — Так от, — продовжую — моє останнє кохання фактично незаймане...

(Залом перекочується традиційний смішок-шепотіння).

— Йому, знаєте, лише 17 років і я боюся пред’яви від його мами. Я ж типу особа не зовсім однозначна. Та й бабля з мене злупити можна, якщо захотіти. Хоч я і не Майкл Джексон. А шкода. Але й не американський священик. Що радує. І не вчителька музики з приватними уроками, що радує моїх сусідів...

Зал регоче. Знову думають, що я бавлюся в реальне життя. Так само, як у фільмах я бавлюся в нереальне, підсовуючи замість нього автобіографічні шматки.

— А... хочеться? — співчутливо питає хтось із журналістів так, що після “хочеться” зависає промовиста пауза.

— Хочеться, — цілком серйозно кажу я. — А кому ж не захочеться? Сонечко, коли там тобі вісімнадцять виповнюється? В липні? Отже, майже три місяці ще. Фух. А я чогось думала, що півроку чекати.

Знову ці ідіоти сміються. Що тут смішного? Я що — дружина Петросяна? Давайте вже кіно дивитися, задрали (*Ірена Карна*).

2. Підкресліть правильно утворений прикметник: солоніший, картопляніший, своїша.
3. Провідмініяйте числівник:
Н. п'ятеро
Р.

Д.
З.
О.
М.

4. Перекладіть українською мовою текст.

Как литераторы, мы чувствуем себя не слишком уютно среди создателей отечественных триллеров и боевиков. И прежде всего потому, что наши романы построены по иным законам. Мы никогда не ограничиваемся жесткими рамками, экспериментируем с жанрами и героями, пытаюсь нащупать болевые точки сегодняшней жизни.

Вглядываясь в современную действительность, мы намеренно предлагаем вполне узнаваемые сюжеты, потому что то, что стоит за сюжетной конструкцией, кажется нам гораздо более важным. Это живые люди с их мужеством, болью, любовью и отчужденностью, драматическими ошибками и горьким опытом. Форма остросюжетного романа предостбляет для этого самые широкие возможности.

5. Поясніть порушення лексичних норм у словосполученнях: *передовий авангард, народний фольклор, своя автобіографія.*

6. Поясніть значення фразеологізму *шити білими нитками.*

Література: основна [2; 15; 18];
додаткова [8; 15]

Тема 13. Лексичні засоби української мови та їх використання

Аудиторна самостійна робота Семінарське заняття

1. Лексика з точки зору походження.
2. Вживання власне українських та іншомовних слів.
3. Поняття про багатозначність та явище омонімії.
4. Лексикографія. Основні типи словників.

Позааудиторна самостійна робота

1. Запишіть слова, вставляючи пропущені літери (*и, е, або і*): кр...терій, ал...горія, вч...ння.
2. Поставте, якщо потрібно, розділові знаки:
Ой по горі ромен цвіте
Долиною козак іде (*Т. Шевченко*)

3. Установіть відмінність між іншомовними словами та їх українськими відповідниками:

1. бакси	А нарада
2. консенсус	Б народний співак
3. консиліум	В родинний
4. фамільярний	Г гроші
	Д гроші
	Е безцеремонний

4. Поясніть вислів:

“Краса — і тільки, трішечки краси,
душі нічого більше не потрібно...”

(Ліна Костенко).

5. Перепишіть, передаючи числа словами.

Для $\frac{3}{4}$ від кількості учнів завдання було легким. Без 20 тис. деталей.

6. Відредагуйте речення.

У своїй автобіографії письменник писав про школу життя. Конгломерат кольорів сподобався екскурсантам. Не все те добре, що поправилося.

7. Провідмініайте словосполучення:

- Н. вкритий снігом
- Р.
- Д.
- З.
- О.
- М.

Література: основна [5; 12; 16];
додаткова [6; 18]

Тема 14. Стилiстичнi особливостi вживання iменникiв

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Особливості вживання категорії роду, числа та відмінка іменників у текстах різних функціональних стилів.
2. Вживання форми числа іменників.
3. Вживання відмінкових форм іменників.
4. Осодливості вживання складних іменників.

Позааудиторна самостійна робота

1. Відредагуйте речення.

Чи ти з'їсиш яблуко? Вільних вакансій нема.

2. Поставте, якщо потрібно, розділові знаки.

Маруся вийшовши із кімнати засоромилась (*Г. Квітка-Основ'яненко*).

Рясно падали зорі на обр'ях горіли далекі скирти земля часом двигтіла під ногами (*Ю. Яновський*).

3. Провідмініяйте іменник:

Н. плаття

Р.

Д.

З.

О.

М.

4. Поясніть лексичне значення поданих слів: зима, літо; високий, низький; швидкий, повільний.

5. Відредагуйте речення.

Його доля нагадує історію грузинського дерева, яку прищепили і яка розквіла на українській землі. Вражає глибина творчих інтересів поета — скульптура, кіно і драматургія.

6. Запишіть прізвища українською мовою: Борисов, Коперник, Зимовец, Мацев.

7. Поясніть значення слів або знайдіть український відповідник: діаспора, інтеграція, субстанція.

Література: основна [4; 10; 19];
додаткова [5; 18]

Тема 15. Прикметник, прикметникові форми

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Вживання форм прикметників у функціонально-стилістичних текстах.
2. Ступенювання прикметників і норми слововживання.
3. Ресурси синоніми прикметників.
4. Семантико-синтаксичні особливості сполучуваності прикметника з іменником.

Позааудиторна самостійна робота

1. Запишіть українською мовою: терпение лопнуло, лопнула струна, лопаются почки, лопнуть со смеху.

2. Провідмініайте прикметник:

Н. тітчин

Р.

Д.

З.

О.

М.

3. Відредагуйте речення.

Сніп яскравого проміння вилився на невисоку постать у народному вбранні. У своїй автобіографії слід вказати досвід роботи.

4. Поясніть значення вислову: “Кому діло докучить, той ся научить”.

5. Поясніть значення слів або знайдіть український відповідник: круїз, принтер, монумент.

6. Перекладіть українською мовою.

Каждое ее произведение мгновенно становится бестселлером. Мастер остросюжетной прозы, она обладает редким даром держать внимание читателя в сильнейшем напряжении, блестяще развивая интригу, выстраивая острые, порой парадоксальные ситуации. Автор создает живые запоминающиеся образы, заставляя читателя думать и чувствовать вместе с героями.

7. Утворіть форми порівняння від прикметників: довгий, швидкий, сестрин.

Література: основна [2; 12; 16];
додаткова [3; 7]

Тема 16. Варіантність форм займенників

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Норми вживання особових займенників.
2. Вживання паралельних форм присвійних займенників у текстах різних функціональних стилів.
3. Виразальні можливості означальних займенників в усному та писемному мовленні.

4. Відворення відтінків значення займенників у процесі перекладу з російської на українську мову.

Позааудиторна самостійна робота

1. Складіть наказ про зарахування на посаду перекладача Іванова Івана Петровича.
2. Поясніть значення або дайте український відповідник: езуїт, лихвар, республіка.
3. Поясніть значення слів: початок, кінець; сидіти, стояти; добре, погано.
4. Відредагуйте речення.
В його уявленні постали озера. Книжка кинулася мені в очі. Ми були у передовому авангарді.
5. Знайдіть правильний відповідник виразу *увінчувати лаврами*: завершувати будівництво, вшановувати, майструвати.
6. Провідмініяйте займенник:
Н. твій
Р.
Д.
З.
О.
М.
7. Перекладіть українською мовою:

Каждый человек постоянно стоит перед выбором. Однако, в отличие от авторов, наши герои находятся в лучшем положении. Их выбор заранее предопределен законами жанра и движением сюжета. Литература не копирует жизнь и не предлагает готовых моделей и решений. Однако она способна напомнить читателю: зло не абсолютно; пока жив человек, живет и надежда.

Література: основна [4; 16; 20];
додаткова [3; 6; 9]

Тема 17. Вживання числівників

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Розряди числівників.

2. Вживання відмінкових форм числівників.
3. Ресурси синонімії числівників.
4. Узгодження числівників з займенниками.
5. Особливості перекладу на українську мову конструкцій з числівниками.

Позааудиторна самостійна робота

1. Визначте розряди числівників: один, шостий, сто сорок два, п'ятсот, четверо, сто.
2. Складіть речення з числівниками: восьми, мільон, троє.
3. Поясніть явище: два відра — двоє відер, три сини — троє синів.
4. Доберіть правильний відповідник: конференція (пройде, здійсниться, станеться).
5. Запишіть літерами числівники: $\frac{3}{4}$ виборців, $\frac{1}{4}$ розчину, $\frac{1}{2}$ виконаного.
6. Провідмініяйте числівник:
Н. четвертий
Р.
Д.
З.
О.
М.
7. Перекладіть українською мовою.

Кое-кому все это может показаться странным, но в жизни вообще происходит столько необъяснимых вещей, что с возрастом просто устаешь удивляться. Реальность меры не знает, и нет ничего особенного в том, что я, Егор Башкирцев, двадцатилетний юрист, с успехом начавший карьеру адвоката в большом городе, уже год торчу без работы и средств к существованию в захолустном местечке в соседнем государстве, где недействительны мои диплом и лицензия, а профессиональные навыки могут пригодиться разве что в спорах между соседями по поводу границ картофельных соток. И при этом пребываю в здравом рассудке и полной памяти.

Література: основна [2; 10; 21];
додаткова [5; 8]

Тема 18. Дієслово та дієслівні форми

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Творення і правопис форм дієслова.
2. Стилістичні функції паралельних форм інфінітива.
3. Вживання дієприкметників і дієприслівників.
4. Особливості перекладу дієприкметникових конструкцій з російської мови.

Позааудиторна самостійна робота

1. Поясніть значення вислову: *замилувати очі*.
2. Утворіть можливі форми активного і пасивного дієприкметника від дієлів: пекти, колоти, рвати, тиснути.
3. Утворіть форми доконаного та недоконаного виду від дієлів: бачимо, поливає, доповнює.
4. Виберіть правильний варіант: просимо (послати, відправити, делегувати, відрядити) досвідчених фахівців.
5. Утворіть усі можливі форми від дієлів: розуміти, співати.
6. Провідмініяйте числівник:
Н. дванадцять
Р.
Д.
З.
О.
М.
7. Перекладіть українською мовою.

Стечение обстоятельств, а также собственное упрямство и нежелание считаться с тем, что нашим миром правят не самые дружелюбные силы, привели к тому, что меня вышибло, как пробку из буылки с теплой шипучкой, не только из юридического сообщества, но и из родного города и даже из страны — правда, не так уж и далеко. И тем не менее я не сожалел об этом ни секунды — и прежде всего потому, что встретил здесь свою Еву и почти целый год мы прожили с нею в раю, хоть и во грехе, как считала ее мать.

Література: основна [7; 14; 18];
додаткова [4; 9]

Тема 19. Стилістичні функції службових частин мови

Аудиторна самостійна робота

Семінарське заняття

1. Стилістична характеристика службових частин мови.
2. Синонімія прийменникових конструкцій.
3. Особливості перекладу прийменникових конструкцій з російської мови на українську.
4. Вживання сполучників у стилістично нейтральних і забарвлених текстах.

Позааудиторна самостійна робота

1. Складіть речення із прийменниками: внаслідок, у зв'язку з, згідно з, відповідно до, у справі.
2. Доберіть синіми до слів: говорити, розмірковувати, зрозуміли.
3. Поставте розділові знаки, де потрібно:

Через рік комітет був перейменовано на Товариство імені Миколи Леонтовича яке головною своєю метою проголосило піднесення в Україні духовності (*І. Сікорська*).

Саме в цей період духовного і творчого піднесення Шевченко розпочинає автопортрет (*Д. Степовик*).

4. Запишіть українською мовою: бегать по стадиону, гулять по городу, по дороге, по фамилии, по чайной ложке.
5. Запишіть словами вирази: у 478 учнів, для 2 дверей, на 10 юнаків.
6. Провідмініайте словосполучення:
Н. чемпіон з тенісу
Р.
Д.
З.
О.
М.

7. Перекладіть українською мовою.

Возвращаясь назад, скажу только, что остаток лета прошел как короткий вздох сожаления. Мы много бродили по пустынным озерным берегам среди сосновых рощ, ловили мелких травяных щук и линей, плавали до изнеможения, валяясь в траве на солнцепеке и занимались любовью где попало, словно впереди у нас была целая вечность. И постепенно я начал сожалеть, что втянул Еву в эту авантюру с воз-

вращением. Может, и в самом деле стоило раз и навсегда поставить крест на моих амбициях, все забыть, наплевать и начать какую-то другую жизнь — скромную и непритязательную.

Література: основна [6; 12; 17];
додаткова [4; 7; 18]

Тема 20. Стилiстичнi особливостi синтаксичних конструкцiй

Аудиторна самостiйна робота

Семiнарське заняття

1. Синтаксичнi норми української лiтературної мови.
2. Узгодження у структурi головних членiв речення.
3. Вживання однорiдних членiв речення.
4. Функцiонування складних синтаксичних конструкцiй.

Позааудиторна самостiйна робота

1. Складiть автобiографiю.
2. Складiть речення зi словами: запитання, надiйний, сутiнь, сутiнок, адрес, адреса.
3. Вiдредагуйте речення.

Специаліст дасть вам відповіді на наболівши питання. Конгломерат кольорів сподобався екскурсантам. Не все те добре, що понравилося.

4. Запишіть українською мовою, поясніть особливості вживання виразів: лопнула дружба, лопнул орех, лопнула афера, лопнула поездка.
5. Поставте, якщо потрібно, роздiлові знаки:

Те що їй зацікавило було не що інше як троє осідланих коней під вікнами будинку (*М. Коцюбинський*).

День вечір ніч ранок все біле все тьмяне (*Леся Українка*).

6. Провiдмiняйте словосполучення:

Н. аналітичнi форми

Р.

Д.

З.

О.

М.

7. Перекладіть українською мовою.

Когда человек всерьез намерен решить какую-нибудь задачу, часто оказывается, что он готов к этому гораздо лучше, чем ему самому кажется. Домой я возвращался с пакетом покупок и списком имен тех, кому собирался позвонить в первую очередь. А также с убеждением, что город за год практически не изменился. Только на каждом углу лезли в глаза новые вывески банков, а на то, чтобы перейти дорогу, требовалось куда больше времени. Похоже, у соотечественников образовался избыток наличности.

Література: основна [2; 5; 16];
додаткова [3; 6; 8]

Рубіжний (модульний) контроль знань студентів

Змістовий модуль II. Практична стилістика

1. Диктант.
2. Перекладіть текст українською мовою.

В процессе отработки проекта Правил старались учесть все возможные замечания: он был направлен во все райгосадминистрации, управления госадминистрации, к работе также были привлечены отдельные депутаты. После обсуждения с каждым депутатом и специалистом были оформлены и обработаны замечания, их внесли в Правила и представили горсовету для утверждения. Этот факт будет, несомненно, способствовать обеспечению правопорядка и законности при решении вопросов застройки территории столицы.

Документ является открытым, и будет дополняться отдельными разделами, принимаемыми горсоветом.

Это очень удобно для инвесторов, заказчиков и отдельных граждан. Если необходимо, они смогут определить зону своего местонахождения в соответствии с Генпланом и главные моменты в вопросе использования территорий. Документ можно приобрести, он удобен для пользования; в частности, в графических материалах обозначены зоны жилищного и промышленного строительства, зоны для обустройства коммуникаций и транспортных магистралей. Мэрия планирует со временем выйти на четкие и открытые для всех планы застройки территорий, которые будут разрабатываться на основании проектной документации. Сами проектные документы территорий и другая градостроительная документация — это закрытый материал, предназначенный для служебного использования, потому что в нем

будет содержаться информация относительно размещения основных инженерных сетей и других объектов режимного характера. В то же время планы зонирования будут открытыми: что можно строить, предполагаемая плотность застройки, высота, другие допустимые виды использования территории.

3. Відредагуйте текст.

Оприси громадської думки можуть бути стратегічними і описовими (допоміжними). Стратегічне використання опитувань, скажімо, під час виборів, полягає: в оцінці загальнополітичної ситуації, сильних і поганих боків кандидатів, визначенні на основі соціальних, демографічних, геополітичних, демократичних думок шансів кандидата в тих чи інших місцях. Реалізація описової функції помагає кандидатам та їх командам дізнаватися про те, хто лідирує, які проблеми виборці вважають для себе найважливішими тощо.

Отже, обстеження громадської думки є: однією з найважливіших частин політичного маркетингу, позаяк без об'єктивної соціальної інформації про реальний стан справ у суспільстві, ставлення суспільного товариства до ключових питань громадянського життя, до окремих суспільних інститутів (держави взагалі, парламенту, уряду, політичних партій, окремих суспільних лідерів тощо) просто неможливо ухвалювати відповідальні суспільні рішення. Маючи таку інформацію, центри влади можуть більше впливати на стан справ у суспільстві, підвищити ефективність суспільних рішень, забезпечити зворотний зв'язок з суспільством з питань про сприйняття тих чи інших законопроектів, постанов, загальнополітичних рішень.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Мова як скарбниця культури українського народу.
2. Наддіалектний характер української літературної мови.
3. Функції української мови в суспільстві.
4. Явище антонімії в українській мові.
5. Основні правила української орфоєпії.
6. Правила оформлення прямої мови.
7. Правопис слів іншомовного походження.
8. Вираження смислових зв'язків у простому реченні.
9. Функціональні стилі української мови.
10. Особливості вживання паронімів.

11. Загальні правила правопису префіксів.
12. Особливості функціонування офіційно-ділового стилю.
13. Культурологічна функція української мови.
14. Лексика української мови з точки зору походження.
15. Поняття мовленнєвого етикету.
16. Правила узгодження підмета з присудком.
17. Поняття етики у діловому спілкуванні.
18. Явище омонімії в українській мові.
19. Розділові знаки у складному реченні.
20. Вживання великої літери.
21. Нейтральна та експресивно забарвлена лексика.
22. Комунікативні засоби формування позитивного емоційного сприйняття.
23. Необхідність вживання власне українських слів.
24. Синтаксична складова культури розмовного стилю української мови.
25. Комунікативна функція української мови.
26. Культура вживання форм звертання в усному мовленні.
27. Особливості функціонування публіцистичного стилю.
28. Основні способи словотворення.
29. Вставні конструкції у реченнях.
30. Лексична складова культури розмовного стилю української мови.
31. Естетична функція української мови.
32. Особливості професійної риторики.
33. Ознаки літературної мови.
34. Вживання мовних засобів у художньому стилі.
35. Словесний і логічний наголос.
36. Мислетворча функція української мови.
37. Ускладнені синтаксичні конструкції.
38. Культура вживання форм звертання в письмовому мовленні.
39. Поняття нормативності розмовного стилю.
40. Правопис числівників.
41. Культура усного спілкування.
42. Культура вживання категорій роду та числа іменників.
43. Правила вживання однорідних членів речення.
44. Творення і правопис форм вищого і найвищого ступеня порівняння прикметників.
45. Вживання назв осіб за професією, званням, посадою.

46. Явище синонімії в українській мові.
47. Особливості відмінювання числівників в українській мові.
48. Відмінювання прізвищ в українській мові.
49. Типи складних речень.
50. Види норм української літературної мови.
51. Орфографія. Вживання м'якого знака. Апостроф.
52. Основні види красномовства.
53. Принципи українського правопису.
54. Особливості писемного професійного спілкування.
55. Інтонаційна складова культури розмовного стилю української мови.
56. Експресивна функція української мови.
57. Класифікація документів.
58. Основи мовленнєвої культури особистості.
59. Складові ораторської майстерності.
60. Правопис прізвищ іншомовного походження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Бабич Н. Д.* Практична стилістика і культура української мови. — Л.: Світ, 2003.
2. *Бацевич Ф. С.* Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. — К: Вид. центр “Академія”, 2004.
3. *Бойко Н. І.* Українська експресивна лексика: семантичний, лексикографічний і функціональний аспекти: Монографія. — Ніжин: ТОВ “Аспект-Поліграф”, 2005.
4. *Ботвина Н. В.* Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навч. посіб. — К.: АртЕк, 2002.
5. *Вихованець І. Р., Городенська К. Г.* Теоретична морфологія української мови: Академ. граматики укр. мови / За ред. І. Вихованця. — К.: Унів. вид-во “Пульсари”, 2004.
6. *Гриценко Т. Б.* Українська мова та культура мовлення. — Вінниця: Нова книга, 2003.
7. *Гуць М. В., Олійник І. Г., Ющук І. П.* Українська мова у професійному спілкуванні: Навч. посіб. — К: Міжнародна агенція “BeeZone”, 2004.

8. *Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б.* Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. — К.: Вид. дім “КМ Academia”, 2002.
9. *Дідук Г.* Ділова та наукова мова. Ділові папери. Правопис у таблицях: Навч. посіб. — Тернопіль: ТДПУ, 2002.
10. *Дудик П. С.* Стилїстика української мови: Навч. посіб. — К.: Вид. центр “Академія”, 2005.
11. *Загнітко А. П., Данилюк І. Г.* Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. — Донецьк: БАО, 2004.
12. *Кочан І.* Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами у сучасній українській мові. — Л.: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2004.
13. *Кравець Л. В.* Стилїстика української мови: Практикум: Навч. посіб. / За ред. Л. І. Мацько. — К.: Вища шк., 2004.
14. *Культура мови на щодень / Н. Я. Дзюбишина-Мельник, Н. С. Дужик, С. Я. Єрмоленко та ін.* — К.: Довіра, 2002.
15. *Культура фахового мовлення:* Навч. посіб. для студ. ВУЗів / Ред. Н. Д. Бабич. — Чернівці: Книги-XXI, 2005.
16. *Масенко Л.* Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. — К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2004.
17. *Мацько Л. І., Кравець Л. В., Солдаткіна О. В.* Стилїстика ділового мовлення та редагування ділових документів: Навч. посіб. для дистанц. навчання. — К.: Вид-во ун-та “Україна”, 2004.
18. *Сербенська О.* Культура усного мовлення: Практикум: Навч. посіб. — К.: Центр навч. літ-ри, 2004.
19. *Токарська А. С., Кочан І. М.* Культура фахового мовлення правника: Навч. посіб. — Л.: Світ, 2003.
20. *Федик О.* Мова як духовний адекват світу (дійсності). — Л.: Місіонер, 2000.
21. *Ющук І. П.* Мова наша українська. — К.: Вид. центр “Просвіта”, 2001.

Додаткова

1. *Волощак М.* Неправильно — правильно: Довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації. — К.: Вид. центр “Просвіта”, 2000.
2. *Горпинич В. О.* Словник географічних назв України: Топоніми та відтопонімічні прикметники: Близько 25 000 слів. — К.: Довіра, 2001.

3. *Довідник з культури мови* / За ред. С. Я. Єрмоленко. — К.: Вища шк., 2005.
4. *Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г.* Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С. Я. Єрмоленко. — К.: Либідь, 2001.
5. *Кухаренко В. А.* Інтерпретація тексту. — Вінниця: Нова книга, 2004.
6. *Мацько Л. І., Мацько О. М.* Риторика: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2003.
7. *Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М.* Стилістика української мови: Підручник. — К.: Вища шк., 2003.
8. *Новий російсько-український політехнічний словник: 100 000 термінів-словосполучень* / Укладач М. Зубков. — Х.: Гриф, 2005.
9. *Новий російсько-український словник-довідник юридичної, банківської, фінансової, бухгалтерської та економічної сфери: Близько 85 тис. слів* / Уклад. С. Я. Єрмоленко та ін. — К.: Довіра, 1998.
10. *Орфоепічний словник української мови: У 2 т.* / За ред. М. М. Пещак. — К.: Довіра, 2001.
11. *Полога Л. М.* Словник антонімів. — К.: Рад. шк., 1987.
12. *Пономарів О. Д.* Стилістика сучасної української мови. — Тернопіль: Навч. кн. — Богдан, 2000.
13. *Російсько-український словник наукової термінології: Біологія. Хімія. Медицина* / С. П. Вассер, І. О. Дудка, В. І. Єрмоленко та ін. — К.: Наук. думка, 1996.
14. *Російсько-український словник наукової термінології: Математика. Фізика. Техніка. Науки про землю та космос.* — К.: Наук. думка, 1998.
15. *Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки* / Й. Ф. Андерш, С. А. Воробйова, М. В. Кравченко та ін. — К.: Наук. думка, 1994.
16. *Сербенська О., Білоус М.* Екологія українського слова: Практик. сл.-довід. — Л.: Компанія “Манускрипт”, 2003.
17. *Словник іншомовних слів* / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. — К.: Наук. думка, 2000.
18. *Словник синонімів української мови: У 2 т.* / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. — К.: Наук. думка, 1999–2000.

19. *Словник української мови*: В 11 т. / І. К Білодід та ін. — К.: Рад. школа, 1989.
20. *Словник-довідник з культури української мови* / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. — К.: Знання, 2004.
21. *Українська мова в Інтернеті* // <http://www.novamova.com.ua>
22. *Українська мова*. Енциклопедія / Редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. — К.: Укр. енциклопедія, 2000.
23. *Уроки державної мови* // <http://mova.kreschatic.kiev.ua>
24. *Фразеологічний словник української мови*: У 2 т. / Уклад.: В. М. Білоноженко та ін. — К.: Наук. думка, 1993.
25. *Шевчук С. В.* Ділове мовлення. Модульний курс: Підручник. — К.: Літера ЛТД, 2003.
26. *Ярема С.* На теми української наукової мови. — Л.: НТШ, 2002.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)”.....	4
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Сучасна українська мова (культура мови, практична стилістика)”.....	5
Питання для самоконтролю.....	29
Список літератури.....	31

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп'ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

Зам. № ВКЦ-3995

Формат 60x84/16 . Папір офсетний.
Друк ротаційний трафаретний. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, пр. Червонозоряний, 119, літ. XX
*Свідцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*